

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in

te Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever & eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags & zaterdags.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar. buiten de stad, 8 fr.

Een blad afzonderlijk, 15 centimen. Aankondigingen, 15 centimen per drukregel.

De personen die een abonnement aan den *POSTRIJDER* nemen voor het jaar 1875, zullen het blad GRATIS ontvangen van heden tot aanstaande Nieuwjaar.

TONGEREN, DEN 12 DECEMBER.

In eene redevoering uitgesproken door den voorzitter der « Liberale » en « Grondwettelijke » Vereeniging van Brussel, den heer Van Humbeek, heeft deze den toestand van het liberalisme in België onderzocht.

Hoe weinig gunstig dit onderzoek is uitgevallen, hoe weinig hoop het liberalisme heeft, om nog aan het bewind te komen, mogen blijken uit de volgende woorden, welke wij uit zijne redevoering letterlijk vertalen :

Na met tranen in de stem gezegd te hebben, dat geen enkel STRAATRUOER zich voordoet, hoort hij toch, dat dit wel eens komen zal.

« Onder den invloed der smart (van minderheid te moeten blijven) zou zich (voor de liberalen) « eene verschrikkelijke keus opdoen : of bakken « onder het juk der ultramontanen, of het afschud- « den (anders dan door de wettelijke macht. »

Dit wil zeggen :
OPROER MAKEN!
Ziedaar de droom van het « liberalisme ! » Het weet, dat het land zich hoe langer zoo meer tegen zijne afschuwelijke leeringen verzet — en zou de nitigheid willen wagen, tegen het gehele land in opstand te komen.

Wie zegt dit?
Het is geen verloren schap der trottoir-pers, het is een lid van de Kamer der volksvertegenwoordigers, een kolonel der Brusselsche burgerwacht, en merk wel : de venerabele van de vrijmetselaarsloge der hoofdstad !

Als lid der Kamer hangt de heer Van Humbeek enkel af van het kiezerskorps; maar als bestuurder eener geheime maatschappij, die het land met wanorde en de vernietiging der wetten bedreigt, bevelen wij hem er zijne klik aan de oplettendheid van den heer Minister van justicie aan.

In tijd van oproer is de Burgerwacht geroepen om de orde te herstellen. Wij vragen het : kan de overheid nog vertrouwen hebben in den Brusselschen kolonel?

Wij weten wel, dat hij in deze hoedanigheid den eed van getrouwheid aan den Koning en de Grondwet heeft gezworen, maar hij heeft er nog eenen anderen gezworen, als vrijmetselaar, eenen eed die gansch met den eersten in strijd is...

Het is goed om weten, oorlogszuchtige kolonel ! Als het liberalisme nogmaals met *erose en l'air zijn Roi de carton* ! zou durven nitburlen, zal men het oog houden op u en uwe handelingen.

Liberales vervolging.

Al de liberalen en liberale gazetten van ons land keuren Bismark, zijne werken en wetten goed, en spreken en schrijven tegen de katholieken van Duitschland.

Vier bisschoppen, getrouw aan God en Kerk, zuchten in de gevangenis; twee duizend priesters zitten ook gevangen, omdat zij niet willen afvallen, en de geloovigen, geplaagd en vervolgd wordende zijn op vele plaatsen zonder priester. In een dorp op den Rhiijn werd de pastoor verjaagd, gebannen... Kort daarop brak eene vreeselijke besmettende

ziekte in het dorp uit en maakte er veleslachtoffers. De eenige priester die nog ter plaatse was, gaf zijn leven ten beste om dag en nacht de zieken en de stervenden bij te staan ; de ziekte trof hem en hij stierf. Het arme dorp was dan zonder geestelijke hulp. De verjaagde, de gebannen pastoor kwam seffens terug. Verkleed zijnde, ging hij van huis tot huis waar zijne tegenwoordigheid noodig was. Maar het oog van Bismark en van den duivel is doordringend gelijk het oog van den arend om zijne prooi te ontdekken en te grijpen. De pastoor werd erkend onder zijn verkleedsel en niettegenstaande de droevige omstandigheden waarin de parochie zich bevond, niettegenstaande de tranen en het gekerm der ongelukkige verwonzen die hunnen eenigen vertrooster gingen verliezen, nam de Pruisische politie den pastoor gevangen en rukte hem met geweld weg.

Ziedaar de liberale werken door de liberalen van België en hunne gazetten goedgekeurd, geprezen en verheven !

Stads- & provinciaal nieuws.

Een onzer lezers vraagt ons een plaatsje in den *Postrijder* voor den folgenden brief :

Tongeren, den 1 december 1874

Aan M. Perreux, burgemeester.
Gij hebt verleden donderdag in den gemeenteraad staande gehouden :

1° Dat de professoren van het collegie het recht hebben om, buiten de klassen, hunne denkwoozen in alle stoffen aan den dag te leggen. Dat wil zeggen dat een professor die, volgens het reglement, in de school moet katholiek zijn, buiten de school door woorden en daden de vrijdenkerij mag prediken.

2° Dat deze opinie, die gij reeds vroeger uitgedrukt had, aan uwe waardigheid niet toelaat toe te geven aan de opmerkingen des Bisschops die vereischt, zoo als het reglement, dat de lessen in het collegie niet gedwaarsboomd worden door het gedrag der professoren buiten het collegie.

Zeer goed, Mijnheer de Burgemeester; gij neemt veel vrijheid voor u en voor de professoren. Maar wat doet gij met de vrijheid der ouders? Hebben deze misschien geene andere vrijheid dan van zich te onwerpen aan de luiimen van drie of vier aardige professoren, aan uwe zotte en veranderlijke gedachten en aan die uwer collegas?

Daar ik u kan verzekeren dat de ouders die hunne kinderen in het collegie plaatsen meer dan genoeg hebben van die kwestie van het collegie zoo kom ik u te zoeken, u en uwe liberale meerderheid, van eens voor eene aardigheid uwe demissie te geven en u voor de kiezers aan te bieden, om aan de ouders toe te laten ook eens vrij te zijn en eens hunne gedachte uit te drukken over het vraagstuk van het godsdienstig onderwijs. Indien gij mijn voorstel niet aanneemt dan zal ik de gelegenheid hebben u te zeggen wat ik over u en uwe confraters denk.

Een burger.

Wij zullen over dezen brief eene enkele aanmerking maken.

De kiezing van den 2 juni is gebeurd op het vraagstuk van het godsdienstig onderwijs in het stads-collegie. De burgers van Tongeren hebben hunnen wil te kennen gegeven en zij hebben de denkwijze van den burgemeester en zijne nieuwe vrienden veroordeeld. Maar deze, M. Perreux aan het hoofd, hebben gevonden dat hunne waardigheid hun bevoel aan de kinderen een onderwijs

en eene opvoeding op te dringen die strijdig zijn met de zienwijze der burgers.

In de zitting van den 9 dezer maand heeft de Kamer der Volksvertegenwoordigers eene petitie ontvangen door dewelke een groot getal inwoners van Tongeren klagen over de veranderingen door de Nederlandsche spoorweg-maatschappij toegebracht aan de inrichting der treinen tusschen Luik en Hasselt.

M. Julliot heeft den minister van openbare werken om hetzelfde voorwerp geïnterpelleerd.

Sedert den 1° december, heeft M. Julliot gezegd, zijn op den Luik-Limburgschen spoorweg de reizigers treinen vervangen door goederen treinen. In dezen toestand geschiedt het vervoer der reizigers op de ongerijmste wijze. Deze zijn blootgesteld aan duizend onaangenaamheden en veragingen. In elke statie gebreken eendeloze werkingen voor het laden en ontladen der koopwaren, alvorens de treinen zich weder op weg zetten.

Onze achtbare vertegenwoordiger heeft den heer Minister aangespoord om een einde aan dien toestand te stellen en krachtdadig te handelen tegen de Nederlandsche Maatschappij.

M. Beernaert, minister van openbare werken, heeft aan M. Julliot geantwoord dat hij de grondheid zijner klachten erkent. Sedert de maand oktober, zegt hij, heeft het gerucht in Limburg geloopt dat er veranderingen gingen toegebracht worden aan de exploitatie van den Luik-Limburgschen ijzeren weg. De heer gouverneur van Limburg heeft op deze veranderingen de aandacht van het gouvernement geroepen. De minister heeft dadelijk naar de Nederlandsche Maatschappij geschreven en deze heeft hem een voldoende antwoord gegeven. — Deze briefwisseling gebeurde in oktober.

Doch den 1° december verscheen eensklaps het nieuw reglement van den ijzeren weg. De minister schreef onmiddellijk op de strengste wijze aan de Maatschappij en hij is verzekerd dat de misbruiken waarover wij klagen weldra ten einde zullen zijn. Ware het anders dan zal het gouvernement strenge maatregelen nemen tegen de Nederlandsche Maatschappij.

Wij mogen dus de vaste hoop voeden, weldra een einde te zien stellen aan de ongerijmdheden waarover wij te klagen hebben.

Het genootschap van den H. Vincentius à Paulo doet onophoudend voortgang in Limburg. Niet alleen in de steden, maar in de voornaamste dorpen van onze provincie zijn conferentien ingericht die in zeer gevoelige mate bijdragen tot het lenigen van het lijden der armen.

Bilsen, dat tot heden ten achter gebleven was, heeft op zijne beurt eene conferentie gevestigd en het verslag over de werkzaamheden van het eerste jaar bewijst dat het jonge genootschap, sedert zijn kort bestaan, ijverig medegewerkt heeft in den akker der kristelijke liefdadigheid. De bekomen uitslagen moeten eene aanmoediging zijn voor de toekomst en een voorbeeld voor andere plaatsen waar tot heden het edel werk van den H. Vincentius niet tot stand is gekomen.

Het genootschap van Bilsen telt heden 12 werkende leden, 39 eereleden en 5 dames weldoenster. Het getal der bezochte huishoudens belooft 24. Wij reiken de Bilsersche discipelen van Sint-Vincentius de hand toe en, in name hunner medebroeders van Tongeren, sporen wij hen aan om onvermoeid voort te gaan in den weg der kristelijke

liefdadigheid, dien zij zoo dapper zijn ingeslagen.

De leden van den provinciale raad van Limburg, verleden maand in buitengewone sessie vergaderd, hebben, na het voltrekken hunner werkzaamheden, aan hunnen ambtgenoot den geachtten graaf Arthur de Grunne een bijzonder blijken hunner toegenegenheid gegeven.

Als een dankbewijs voor het gulhartig onthaal dat hun verleden jaar op het kasteel van Hamal ten deele viel, hebben zij eenparig aan den heer graaf de Grunne een prachtig album aangeboden behelzende de portretten van alle leden van den provinciale raad benevens die van den heer gouverneur en van den heer provinciale griffier.

Zulke hartelijke en eenparige eerebetuigingen zijn het duidelijkste bewijs der goede verstandhouding die tusschen de leden van den provinciale raad heerscht.

Men schrijft ons uit Hasselt dat de kandidatuur van M. Eugène Van Willigen voor de kiezing van den 15 dezer maand den grootsten bijval ontmoet in alle gedeelten van het arrondissement.

Geen twijfel of de katholieke kandidaat zal om zoo te zeggen met eenparige stemmen en zonder tegenstand benoemd worden.

Onze liberale tegenstrevers ofschoon onmachtig om het strijdperk in te treden, hadden gehoopt van de tweedracht onder de katholieken te zaaien door de kandidatuur van een tweeden katholijken kandidaat tot stand te brengen. Deze liberale streek is mislukt. Wel was er kwestie van andere kandidaten eer de kantons zich vereenigd hadden om zich over den kous te verstaan; doch zoo haast de afgevaardigden der verschillende kantons met meerderheid van stemmen, den heer Van Willigen als den opvolger van den baron de Pitteurs aangeuid hadden, heeft elke katholijk begrepen dat het zijn plicht was alle verdedding in de partij te vermijden en zijnen invloed dienste te stellen van den man die de eer genoot door de meerderheid als kandidaat der katholijke denkwijze te worden voorgedragen.

Gelooft het vast, heeren liberalen, er is voor u niets te doen in Limburg.

Men schrijft ons uit Marlinne :

Den 29 november laatstleden heeft in onze gemeente eene treffende plechtigheid plaats gehad.

Door een koninklijk besluit van den 29 nov., is het burgerkruis der eerste klas toegestaan aan onzen achtbaren onderwijzer den heer Dupas. Om 5 uren namiddag waren in het schoollokaal vergaderd; de gemeente-raad, hebbende aan hooft de heer graaf de Borchgrave d'Altena, burgemeester en lid van de Kamer der volksvertegenwoordigers, de eerwaarde heeren pastoor en onderpastoor, de leerlingen, de oude leerlingen, de ouders, gansch de zaal was opgepropt van volk. De gemeente Marlinne wilde aan den heer Dupas blijken geven van hare voldoening en hare genegenheid jegens hem. De intrede van den heer Dupas wordt begroet door eene langdurige toejuiching. De stilte hersteld zijnde, spreekt de heer graaf de Borchgrave eene hartroerende redevoering uit, die door gansch de menigte wordt toegejuicht.

Wij zijn gelukkig — zegt de heer burgemeester tot den held van het feest — eene gelegenheid te hebben, u openbaarlijken onze genegenheid en onzen dank te kunnen betoonen; wij zijn gelukkig u onze vreugde te kunnen bewijzen over de onderscheiding

De plannen van Peerjan.

DOOR

SLEECKX.

(22^e VERVOLG.)

Het pakke hem zoodanig, dat zijne knieën knikten en hij verplicht was zich aan den ploegstoel vast te houden, om in evenwicht te blijven.

— Ik heb het wel gepeinsd, dat het op iets dergelijks zoune uitdraaien, hernam Tist bitter. Het lag in zijne leden.

— Wat... dan? herhaalde Peerjan nauwelijks hoorbaar.

— Het was daarom, dat ik er zoo weinig mede opgaf, toen gij er mede afkwam, ging de andere voort, zonder op de vraag acht te geven, dat ik het u afried. Maar gij wildet niet naar mij luisteren! Gij waart er mede in de wolven! Het scheen u onverbeterlijk!... Gij waart zeker van uw stuk. Hadde ik het voorzien!

— Maar wat, wat gebeurt er in s'hemels naam! riep Peerjan in de uiterste benauwdheid.

— Dat Loken en Mietriene den Bruno niet meer kunnen derven!... Dat hij voortaan meer dan ooit bij haar zal zijn!... Dat hij gansche dagen aan haren rok zal hangen!... Dat gebeurt er! zei Tist nigdig.

Peerjan herleeftde.
— Is 't anders niet! sprak hij met een veruimd gemoed.

— Hoe!... Anders niet! kreet Tist verontwaardigd. Mij dunkt, dat het wel genoeg is, als men in aanmerking neemt, dat uw plan ten doel had hem voor altijd van Loken en Austruweel te verwijderen, dat gij uw plan onfeilbaar waant, dat gij het voor het behendigste, het schoonste

plan hield, hetwelk uit eenen menschenlijken koker konde komen, dat gij er fier op waart, als op een meesterstuk van vernuft en vindingskracht, dat...

De pachter liet hem niet voortgaan. Sedert dat zijne vrees geweken was, was zijne kwade hum teruggekeerd.

Ta! ta! ta! Mijn plan!... Mijn plan was alweder niet slecht, onderbrak hij ongeduldig. Onfeilbaar!... Het was onfeilbaar voor zooveel... Maar het is, dat gij een domkop, een ezel zijt, die uit niets voordeel weet te trekken!... Ziedaar meer dan eene maand, dat Bruno weg is. Waarom hebt gij zijne afwezigheid niet benutigd? Daar zat het almaal in... Maar neen, gij doet niets, en laat alles aan mij over. Kan ik u het meisje gekoerd en gebonden in de armen leveren? Gij waant u, geloof ik, in het leukerkerland en denkt, dat de vogels u gebraden in den mond zullen vliegen... Is het te verwonderen, dat de bestberekende plannen met u mislukken?

Tist raakte uit zijn lood.
Hij was uit het veld geslagen. Hij had zich geveild zijn vader met het nieuws te tergen, en het was deze intengende, die hem plaagde en hem verwijten toestuude.

Het trof hem te meer, daar bij inwendig belijden moest, dat zijn oude niet teennemaal ongelijk had. In geheel die maand had hij Loken niet eens gesproken.

Het is waar, hij had daartoe weinig gelegenheid gehad. Zij was bijna gedurig te Eeckeren geweest. Nogthans, hadde hij gewild, hij hadde licht haar kunnen ontmoeten. Doch bij had niet gewild.

Hare weigering, die de ontmoeting met Bruno met hem te dansen; lag hem op de maag, hij had ze haer nog niet vervegen. Hij beschouwde ze als eenen onverschoonbaren smaad. Daarom had hij zich fier gehouden en niets-gedaan, maar daarom had hij ook zijn vader gelijk.

Die overtuiging vernederde hem zoo zeer, dat hij zijn spijt niet konde verkroppen en tranen van woede en schaamte weende.

Peerjan, die desalniettemin vader bleef en den knaap op zijne manier beminde, meende dat het tranen van berouw waren, en werd er door evertederd.

Zijne gramschap ging eenigzins over.
— En wat verstaat gij daardoor, dat zij hem niet meer kunnen derven? Hoe is het mogelijk, dat hij meer dan ooit bij haar zal wezen? vroeg hij.

De vraag bleef onbeantwoord.
Tist was te verbolgen, om zich te gewaardigen iets te zeggen.

Hij pruilde. De pachter, in het denkbeeld, dat zijne verwijten hem danig gedeemoedigd hadden en dat schaamte hem den mond sloot, kreeg opricht medelijden met hem.

— Komaan, jongen! hervatte hij op zachteren toon. Laat het hoofd niet hangen. Er is misschien niets verloren. Zeg mij wat eigenlijk gebeurt, want ik mag wat zijn, indien ik iets versta van hetgen gij vertelt!

Tist antwoordde nog niet.

Hij « kopte » voort. Peerjan werd wederom knak.

— Welnu, lummel! gaat gij spreken? riep hij. Laat hooren: wat gebeurt er? Ik begin te gelooven dat het niets beduidt, en dat het u enkel te doen is, om mijn bloed aan het koken te brengen.

— Niets! Neen, het is niets! Het zoude « de kat » zijn schimpte Tist.

— Wat dan? spreek! vloekte Tist.

— Het is... dat Bruno hersteld is, dat hij kan werken gelijk voor en na, dat hij Eeckeren verlaten heeft!

— Zoo!

— Dat hij te Austruweel terug is?

— Hier terug!

— En dat Mietriene hem als knecht heeft aangenomen!

— Het is zeker niet waar? Gij liegt, om mij te kwellen!

— Niet waar!... Liegen!... Ga naar het dorp, gij zult het hooren. Men spreekt van niets anders.

— Maar... En hoe denkt men er in het dorp over? Wat zegt men er van?

— Men denkt, dat Mietriene wel deed hem te nemen! Men zegt, dat zij zeer menschlievend en tegelijk zeer verstandig is te werk gegaan, dat zij gelukkig is zulken braven, bekwaamen, volijverigen bode in dienst te hebben!

— Drommekaters!

— Hoe vindt gij het, vader? Allerlieftst, he? Gij moogt immers hier zijn op uw plan? Gij moogt er op stoffen het nit uwen hoker te hebben gegaald?

— Nog al!... Duivelsche bengel!... Gij hebt dan gezworen mij uit mijn vel te doen springen!... Als ik u zeg, dat uwe ezelaarij alleen mijn plan vrijgeldt heeft!... Wat belofde ik u? Hem van Austruweel te verwijderen... Welnu, ik heb hem verwijderd, maar eene maand, wel is waar, doch lang genoeg, om u den tijd te laten den boel te klaren. Ook zoo gij een greintje verstand en beleid in uwen leelijken rossen kop gehad haddet...

— Gij vergeet dat het nog in uw plan lag hem bang van Austruweel en hatelijg bij iedereen te maken, en hem in het bijzonder door onze parochianen te doen verfoeien. Hij zou niet hier hebben durven blijven, hij zoude nergens eenen dienst hebben kunnen vinden!... Mietriene en Loken zouden het niet gewaagd hebben hem nog te ontvangen!... En het is zoo gebeurd, niet waar vader!... Het ziet er met uit!...

(Wordt vervolgd.)